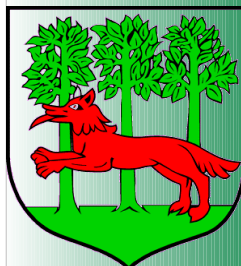


CZĘŚĆ OPISOWA SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU GMINY ZA ROK 2009



I. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI BUDŻETU

II. DOCHODY

- II.I. Podstawowe wskaźniki realizacji dochodów budżetu gminy
- II.II. Zmiany planu dochodów w ciągu roku.
- II.III. Struktura dochodów.
- II.IV. Realizacja dochodów własnych
- II.V. Realizacja dochodów z tytułu subwencji i dotacji
- II.VI. Zadłużenie budżetu Gminy

III. WYDATKI

- III.I. Podstawowe wskaźniki realizacji wydatków.
- III.II. Wykonanie wydatków w układzie wydatków bieżących i inwestycyjnych.
- III.III. Wykonanie wydatków w układzie działów.
- III.IV. Zamówienia publiczne.
- III.V. Zadania zlecone organizacjom spoza sektora finansów publicznych.
- III.VI. Wydatki na programy realizowane przy wsparciu środków bezzwrotnej pomocy w ramach UE.

IV. ZAKŁADY BUDŻETOWE

V. RACHUNEK DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH

VI. GMINNY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA

VIII. PODSUMOWANIE

I. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI BUDŻETU

1. liczba ludności w Gminie Międzyzylesie – 7 669 osób¹
2. rzeczywisty średnioroczny wskaźnik cen towarów konsumpcyjnych usług konsumpcyjnych 103,5 % w okresie styczeń-grudzień 2009², przy prognozowanym 102,9%³
3. wskaźnik inflacji w czerwcu 2009 r. w porównaniu z grudniem roku ubiegłego – 3,5 %, ⁴
4. udział gminy w dochodach budżetu państwa z tytułu PIT – 36,72 %, CIT – 6,71 %⁵
5. przyjęty w ustawie budżetowej państwa na 2009 rok wskaźnik wzrostu wynagrodzeń planowany 103,9%⁶,
6. przyjęta średnia cena skupu żyta dla celów ustalania podatku rolnego – 46,90 zł/q (maksymalna 55,80 zł/q) - wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 32,04 %⁷
7. przyjęta średnia cena drewna dla ustalenia podatku leśnego wyniosła 152,53 zł/m³ - wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 10,16 %⁸
8. Stopa bezrobocia :
grudzień 2008: Polska – 9,50%, woj. dolnośląskie – 10,20%, powiat kłodzki – 21,60%⁹
grudzień 2009: Polska – 11,90%, woj. dolnośląskie – 12,50%, powiat kłodzki – 23,00%¹⁰

II. DOCHODY

II.1. Podstawowe wskaźniki realizacji dochodów budżetu gminy

rok	plan	plan po zmianach	skutek zmian w zł	skutek zmian w %	wykonanie planu po zmianach w zł	wykonanie planu po zmianach w %	wykonanie w stosunku do planu pierwotnego w %
2009	17 709 367 zł	19 411 460 zł	1 702 093 zł	9,61%	18 626 131 zł	95,95%	105,18%

Ujęty w budżecie plan dochodów po zmianach stanowiący prognozę ich wielkości wykonany został w 95,95%.

Wskaźnik wykonania budżetu po stronie dochodów za 2009 wskazuje na **przekroczenie dochodów** zrealizowanych w stosunku do pierwotnego planu (uchwalonego w grudniu 2008 roku) o kwotę **ok. 1.702.093 zł. tj. o 9,61%**. Przekroczenie dochodów spowodowane zostało:

- W zakresie korekty subwencji i dotacji na zadania zlecone:
 - zwiększeniem części oświatowej subwencji ogólnej w stosunku do pierwotnie planowanej przez Ministerstwo Finansów o kwotę **13.427 zł**,
 - zmniejszenie dotacji celowej o kwotę **63.419 zł** na zadania z zakresu pomocy społecznej,
 - zmniejszenie w stosunku do planowanego udziału w PIT w wysokości **82 zł**,
 - przekazaniem dotacji na przeprowadzenie wyborów uzupełniających w gminie w wysokości **4.184 zł**, oraz do Parlamentu Europejskiego w wysokości **20.358 zł**,
- w zakresie pozyskania środków na zadania własne:

¹ Stan na 31 grudnia 2009. Źródło danych – ewidencja ludności Urzędu Miasta i Gminy Międzyzylesie

² Źródło: Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2009 r.

³ Informacja zawarta w piśmie Ministra Finansów z dnia 2008.10.10 – ST3-4820/21/2008

⁴ Źródło: Portal finansowy Money.pl

⁵ art. 4 ust. 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego

⁶ Informacja zawarta w piśmie Ministra Finansów z dnia 2008.10.10 – ST3-4820/21/2008

⁷ Uchwała Nr XXV/149/08 Rady Miejskiej w Międzyzylesiu z dnia 25 listopada 2008 roku w sprawie podatku rolnego

⁸ Komunikat Prezesa GUS z 20 października 2008 roku

⁹ Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku; www.pup.klodzko.pl

¹⁰ Źródło: j.w.

- nie przekazaniem gminie zgodnie z umową poniesionych w 2008 roku wydatków za zrealizowane projekty „Zderzenia Przygranicza Międzyzylesie-Kraliky” w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Republika Czeska-Rzeczpospolita Polska 2007-2013” w wysokości **90.954 zł**
- dotacja z budżetu państwa w wysokości **1.015.000 zł** na zadania realizowane w związku z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych,
- dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w wysokości **103.600 zł** na odbudowę dróg transportu rolnego,
- przekazaniem pozostałej części refundacji z Norweskiego Mechanizmu Finansowego poniesionych przez gminę kosztów na budowę kanalizacji w Międzyzylesiu w wysokości **116.719 zł**,
- dotacja z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w wysokości **80.000 zł** na dofinansowanie zakup samochodu strażackiego dla OSP Domaszków
- przekazaniem środków na stypendia socjalne w kwocie **195.499 zł**,
- dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości **40.000 zł** na dofinansowanie zakup samochodu strażackiego dla OSP Domaszków,
- zwiększeniem dotacji na zwrot podatku akcyzowego dla rolników o **310.281 zł**,
- w zakresie dochodów z majątku gminy i podatków:
 - niższym o **472.336 zł** od planowanego wykonaniem dochodu z tytułu gospodarowania majątkiem gminy,
 - niższym od planowanego wykonaniem dochodów z czterech podstawowych podatków (rolnego, od nieruchomości, od środków transportowych, leśnego) o kwotę **258.313 zł**

Dochody w poszczególnych półroczach wynosiły odpowiednio: 8.438.445 zł (45,30%) w pierwszym półroczu i 10.187.686 zł (54,70%). Przyczyną wyższej realizacji dochodów w pierwszym półroczu niż w drugim było między innymi przekazanie dodatkowej części subwencji oświatowej na wypłatę dodatkowego wynagrodzenia dla nauczycieli oraz dotacji na zadania własne.

Wykonanie dochodów w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego **było wyższe o 1.505.273 zł** tj. o **+8,79%**, tak więc powyżej wskaźników średniorocznej inflacji, co ostatecznie pozwoliło na realizację wielu zadań, które na etapie planowania budżetu nie były zdefiniowane, a stały się przedmiotem realizacji na podstawie zmian do budżetu w trakcie roku. Na podstawie powyższych stwierdza się, że **zrealizowany dochód na 1 mieszkańca wyniósł 2.428,76 zł** (w roku 2008 - 2.223,49 zł). **Dochód na jednego mieszkańca** w porównaniu z rokiem ubiegłym **był wyższy o 8,79%**, a dynamika wzrostu okazała się być najlepszą od 2007 roku.

II.II. Zmiany planu dochodów w ciągu roku.

W trakcie roku zmiany w planie dochodów dotyczyły zwiększeń na ogólną kwotę 1.970.466 zł oraz zmniejszeń na kwotę 268.373 zł, co w **ostatecznym rozrachunku zwiększyło plan dochodów o 1.702.093 zł**.

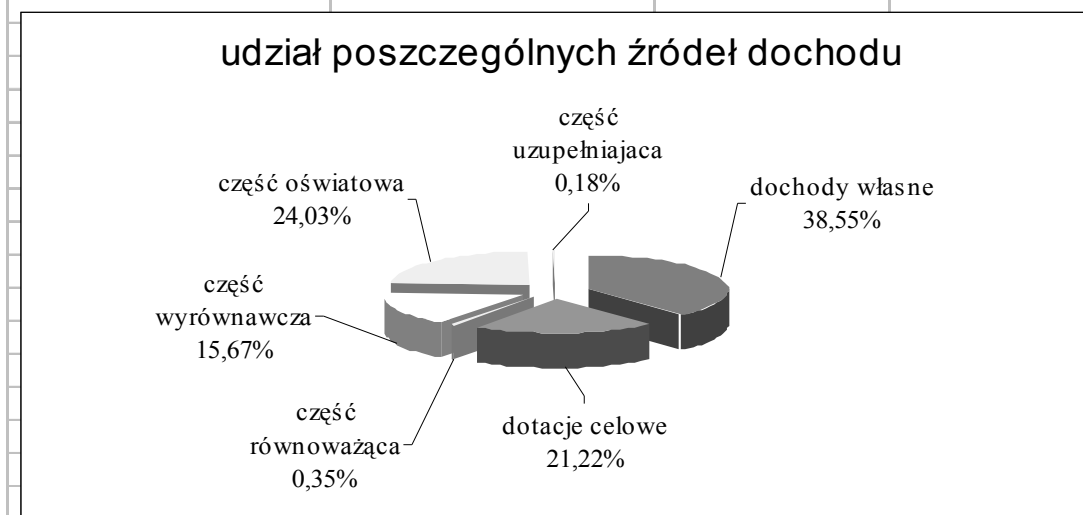
Zwiększenia dochodów spowodowane zostało pozyskaniem środków zewnętrznych na realizację zadań głównie w zakresie rolnictwa i łowiectwa (+310.281 zł), transportu i łączności na remont dróg (+1.118.600 zł), bezpieczeństwo publiczne na zakup samochodu strażackiego (+120.000 zł), edukacyjną opiekę wychowawczą w tym w związku z przekazaniem dotacji na pomoc socjalną uczniom (+214.261 zł), gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w związku z przekazaniem części środków z refundacji zadania budowy kanalizacji ściekowej w Międzyzylesiu (+116.719 zł).

Zmniejszenia związane były głównie z: przełożeniem refundacji kosztów budowy wieży widokowo-przeciwpożarowej na Trójmorskim Wierchu (-114.000 zł) na rok 2010, (wydłużenie w

związku z warunkami pogodowymi terminu realizacji zadania na rok 2010), oraz zmniejszeniem dotacji na zadania związane z pomocą społeczną (-63.419 zł).

II.III. Struktura dochodów.

źródło dochodu	wykonanie w zł	plan po zmianach	wykonanie w %
dochody własne	7 180 592 zł	7 862 365 zł	91,33%
dotacje celowe	3 952 639 zł	4 056 195 zł	97,45%
część równoważąca	64 892 zł	64 892 zł	100,00%
część wyrównawcza	2 918 303 zł	2 918 303 zł	100,00%
część oświatowa	4 476 329 zł	4 476 329 zł	100,00%
część uzupełniająca	33 376 zł	33 376 zł	100,00%



Struktura udziału poszczególnych źródeł dochodu potwierdza wzmocnienie się jako źródła dochodów, dochodów własnych o 1,27% (w analogicznym okresie roku poprzedniego udział dochodów własnych wynosił 37,28%) – bezwzględne zwiększenie o 791.668 zł (+12,39%).

Dane za 2009 rok dotyczące dynamiki wzrostu dochodu własnego w porównaniu z rokiem 2008 wskazują na delikatny wzrost (wzrost w 2008 w porównaniu do 2007 wyniósł 157.919 zł (+2,54%). Główną przyczyną powyższego poziomu zrealizowanych dochodów własnych było mimo niższego wykonania dochodów ogółem z tytułu podatków oraz z utrzymującego się już od trzech lat niższego wpływu z majątku gminy (w 2009 roku o 113.078 zł) w porównaniu z rokiem ubiegłym, znacznie **zwiększone wpływy z pomocowych funduszy strukturalnych** (rok 2008 – 174.125 zł; rok 2009 – 1.568.286 zł).

Charakterystycznym dla budżetu było również zmniejszenie w strukturze dochodów udziału dotacji celowych, który wyniósł 21,22% (w roku 2008 - 24,27%), aczkolwiek w wartościach nominalnych niższy był w stosunku do roku 2008 o 197.491 zł (-4,76%).

Dochód z poszczególnych źródeł na 1 mieszkańca wyniósł:

- **dochody własne - 936,31 zł (+12,94%), 2008 - 829,02 zł**
- **dotacje i subwencje - 1.492,44 zł (+7,03%), 2008 - 1.394,47 zł**

Powyższa struktura udziału poszczególnych źródeł dochodów w dochodzie ogółem spowodowana została w stosunku do pierwszego półrocza 2009 roku cechowała się **zwiększeniem udziału dochodów własnych z 31,41% w pierwszym półroczu do 38,55% w drugim półroczu**, co nie pozostaje bez znaczenia dla pozytywnej oceny kondycji i realizacji budżetu.

Wykonanie dochodów w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego było wyższe o 1.505.273 zł, tj. o 8,79%, co znacznie przyczyniło się do realizacji zaplanowanych zadań. I tak zrealizowany dochód na **1 mieszkańca wyniósł 2.428,76 zł** przy 2.223,49 zł w roku 2008.

Poza zrealizowanymi dochodami budżetu gminy na wskaźniki dochodu na jednego mieszkańca wpływ miało również **zmniejszenie się o 31 osób** liczby mieszkańców gminy.

II.IV. Realizacja dochodów własnych

Tegoroczna realizacja dochodów własnych, tak w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, jak i planu charakteryzowała się najwyższym od lat wskaźnikiem udziału jak i co wartością nominalną. Na przestrzeni lat 2005 – 2009 nominalna wartość dochodu własnego **wzrosła o 59,04%** (o 2.665.528 zł). Najogólniej rzecz ujmując, przyczyną bezpośrednią, która miała wpływ na wysokość dochodów własnych stała się aktywność w pozyskiwaniu środków pomocowych funduszy strukturalnych. Na wskaźnik zrealizowanych dochodów własnych nie bez znaczenia pozostały niższe niż w roku ubiegłym wpływy z tytułu udziału gminy w podatkach PIT i CIT. Na dochody własne gminy w wysokości **7.180.592 zł (112,39%** dochodów wykonanych w analogicznym okresie roku poprzedniego) złożyły się: dochody z podatków i opłat, udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, wpływy od jednostek budżetowych, dochody z majątku gminy, dochody pozyskane z innych źródeł (dotacje z funduszy celowych, na podstawie porozumień), fundusze strukturalne oraz pozostałe dochody. Realizacja dochodów własnych na poziomie 91,33% zaplanowanych w stosunku rocznym (w pierwszym półroczu 33,88%) świadczy o **ewidentnym „przyspieszeniu” w drugim półroczu** spowodowana była w porównaniu z 2008 rokiem:

- **Wyższymi wpływami z tytułu¹¹:**

- funduszy strukturalnych o kwotę **1.394.161 zł** (127,43% planowanego), o 800,78% więcej niż w 2008 roku,
- dotacji rozwojowych o kwotę **130.596 zł** (99,88% planowanego), o 2.374,47% więcej niż w 2008,
- wpływów od jednostek budżetowych o kwotę **22.679 zł** (480,65% planowanego), o 368,17% więcej niż w 2008,
- podatku opłacanego w formie karty podatkowej o kwotę **7.136 zł** (151,19% planowanego), o 26,67% więcej niż w roku 2008,

Warto zauważyć, że mimo lepszych wyników niż w 2008 roku, jedynie w przypadku dotacji rozwojowych osiągnięto założone wartości, w pozostałych wykonanie znacznie przekroczyło wartości planowane. Powyższe może świadczyć o niedoszacowaniu wartości dochodów na etapie planowania.

- **Niższymi wpływami z tytułu¹²:**

- podatku od spadków i darowizn o kwotę **9.348 zł** (39,12% planowanego),
 - podatku transportowego o kwotę **11.061 zł** (91,40% planowanego),
 - udziału w CIT o kwotę **29.087 zł** (13,13% planowanego),
 - pozostałych dochodów o kwotę **38.643 zł** (72,97% planowanego),
 - podatku od nieruchomości o kwotę **67.027 zł** (88,25% planowanego),
 - podatku od czynności cywilno-prawnych o kwotę **76.251 zł** (84,34% planowanego),
 - z majątku gminy o kwotę **113.078 zł** (38,13% planowanego)
 - udziału w PIT o kwotę **200.034 zł** (90,90% planowanego),
- **Zmniejszeniem przyrostu rocznych zaległości** wobec budżetu gminy o **20.918 zł** (zaległości wobec budżetu gminy - **152.467 zł** (w 2008 roku - 173.385 zł). Wskaźnik zaległości w stosunku do wymiaru podatków wyniósł 6,70%, a w 2008 – 7,53%
- **Zmniejszeniem wielkości umorzeń** o **25.807 zł** (kwota zrealizowana **5.295 zł**). Wskaźnik umorzeń do wymiaru podatków wyniósł 0,23%, a w roku 2008 – 1,35%.
- **Skuteczną windykacją zaległości, aczkolwiek niższą niż w roku ubiegłym o 33.346 zł**, kwota zrealizowana **187.629**, a w tym głównie w zakresie: podatek od nieruchomości 138.332 zł.

¹¹ Podano najistotniejsze źródła do progu wzrostu o 5000 zł w porządku malejącym.

¹² Podano najistotniejsze źródła do progu zmniejszenia o 5000 zł w porządku rosnącym.

podatek rolny 37.915 zł; podatek transportowy 9.363 zł, podatek leśny 2.019 zł. Udział wartości windykacji w stosunku do wykonania wyniósł 8,68%, a w roku 2008 – 9,89%. Wobec dłużników będącymi osobami fizycznymi wszczęto postępowania upominawcze lub egzekucyjne, z tego 1.302 upomnienia i 405 tytułów wykonawczych (w roku ubiegłym odpowiednio 266 i 68).

Z perspektywy wykonania dochodów, oraz jak się wydaje na podstawie osiągniętych wyników nieznacznego wpływu kryzysu gospodarczego na sytuację w gminie¹³, powyższy poziom realizacji spowodowany został między innymi wypadkową warunków społecznych i ekonomicznych:

- większym bezrobociem (**zwiększenie bezrobocia o ok. 9,77%**¹⁴), aczkolwiek cechującym się niższym rocznym przyrostem niż w województwie dolnośląskim, czy też w kraju, co potwierdza się między innymi w wysokości dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych – udział budżetu gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2008 roku był **niższy o 8,05%** niż w 2008,
- stagnacją w transakcjach na rynku nieruchomości,
- zmniejszeniem wpływów z tytułu podatków spowodowanym głównie spadkiem wielkości windykacji,
- zwiększeniem udziału dochodów z tytułu funduszy strukturalnych, co pozwoliło zniwelować negatywne skutki zmniejszenia realizacji innych dochodów własnych.

II.V. Realizacja dochodów z tytułu subwencji i dotacji

W zakresie subwencji ogólnej, dochody gminy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego były **wyższe o 911.096 zł (13,84%)** i zrealizowane zostały w 100% w wysokości 7.492.900 zł. Jest to pierwszy od roku 2006 rok, kiedy wysokość subwencji ogólnej gminy wzrosła.

W zakresie dotacji, dochody gminy w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego były **niższe o 197.491 zł (-4,76%)** i zrealizowane zostały w 97,45% zaplanowanych w wysokości **3.952.639 zł** (z tego w pierwszym półroczu 1.541.817 zł), a poziom realizacji spowodowany był:

- niższymi dotacjami celowymi na zadania zlecone w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o kwotę **439.334 zł (-17,29%)**;
- wyższymi dotacjami celowymi na zadania własne w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego o **337.640 zł (22,30%)**.

Przekazane do budżetu Gminy dotacje na realizację zadań zleconych z zakresie administracji rządowej przekazane zostały i wykorzystane w kwocie **2.100.906 zł** (w analogicznym okresie roku poprzedniego – 2.540.240 zł) głównie na: pomoc społeczną – 1.676.544 zł (w 2008 roku - 1.675.434 zł), administrację – 88.868 zł (w 2008 roku - 85.726 zł) oraz zwrot podatku akcyzowego dla rolników – 309.471 (w 2008 – 253.430 zł).

W zakresie dotacji na zadania własne dochody budżetu wyniosły **1.851.733 zł** (w 2008 roku - 2.037.093 zł): na zadania w zakresie pomocy społecznej – 696.799 zł (w 2008 roku - 636.487 zł), stypendia socjalne – 103.332 zł (w 2008 roku - 121.408 zł) oraz na nowe zadanie „Radosna szkoła” – 29.907 zł.

Ogółem dotacje na zadania w zakresie pomocy społecznej wyniosły 2.373.343 zł, co stanowiło 74,88% (w roku 2008 - 81,43%) ogółu wydatków w tym zakresie.

¹³ Powyższe wnioski zdaje się potwierdzać opinia mieszkańców gminy w prowadzonej w okresie 1 – 31 grudnia 2009 roku na stronie internetowej Urzędu sondzie, gdzie większość badanych potwierdziło, że *Kryzys gospodarczy w kraju nie będzie się pogłębiał, ale nie będzie to miało żadnego wpływu na gospodarkę gminy* - 49%. Zob. http://www.miedzylesie.pl/cms/php/strona.php?cms=cms_miedz&id_dzi=71&id_men=225

¹⁴ Liczba osób pozostających bez pracy: 31 grudnia 2008 – 788; 31 grudnia 2009 - 865. Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku; <http://www.pup.klodzko.pl/?id=1385>; <http://www.pup.klodzko.pl/?id=1337>

II.VI. Zadłużenie budżetu Gminy

Ogólne zadłużenie budżetu gminy na dzień 31 grudnia 2009 roku wyniosło **2.666.557 zł**, co stanowi **14,31 % planowanych dochodów gminy**. Źródłem zadłużenia są: kredyt zaciągnięty w 2008 i 2009 roku na udział własny w związku z realizacją zadania pod nazwą „Budowa boiska wielofunkcyjnego w Domaszkanie w ramach programu „Moje boisko ORLIK 2012” (kwota kapitału do spłaty 450.000 zł), pożyczka wzięta w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na projekt współfinansowany przez Norweski Mechanizm Finansowy p.n. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Międzyzlesiu” (kwota kapitału do spłaty 969.557 zł) oraz kredyt na sfinansowanie zadań remontu instytucji kultury w Międzyzlesiu i w Domaszkanie (kwota kapitału do spłaty 1.247.000 zł).

Ogółem, w roku zapłacono z tytułu zaciągniętych przez gminę zobowiązań kwotę 1.508.100 zł, w tym: 250.000 zł – spłata kredytu na budowę zespołu boisk w Domaszkanie, 15.300 zł z tytułu pożyczki wziętej na realizację projektu selektywnej zbiórki odpadów i 1.242.800 zł na projekt „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Międzyzlesiu”.

Rok 2009 zakończono deficytem w wysokości 297.382 zł wobec planowanego w wysokości 1.604.803 zł. Przychody zwiększone zostały w stosunku do planowanych o kwotę 574.077 zł z wolnych środków z lat poprzednich. Gmina na bieżąco bez opóźnień regulowała należności z tytułu zaciągniętego kredytu i pożyczek.

III. WYDATKI**III.I. Podstawowe wskaźniki realizacji wydatków.**

plan na 2009	plan po zmianach	skutek zmiany planu w zł	skutek zmiany planu w %	wykonanie za 2009	wykonanie w stosunku do planu przed zmianami w %	wykonanie w stosunku do planu po zmianach w %
17 372 510 zł	21 016 263 zł	3 643 753 zł	17,34%	18 923 513 zł	108,93%	90,04%

Plan wydatków zwiększony został w stosunku do pierwotnego o kwotę **3.643.753 zł (+17,34%)** i zrealizowany został w **90,04%** (w stosunku do planu na początku roku – **108,92%**).

W porównaniu z rokiem 2008 wydatki były **niższe o 530.770 zł** to jest o 2,73%. Wydatki na 1 mieszkańca wyniosły **2.467,53 zł** i były niższe w stosunku do roku ubiegłego o 2,34% (w roku 2006 - 1.964,66 zł, w roku 2007 - 2.094 zł, w roku 2008 - **2.526,53 zł**).

III.II. Wykonanie wydatków w układzie wydatków bieżących i inwestycyjnych.

w wykonanie za 2009	w wydatki bieżące	w wydatki majątkowe	razem
w wykonanie w zł	16 740 868 zł	2 182 645 zł	18 923 513 zł
w wykonanie w %	88,47%	11,53%	100,00%

Wykonanie wydatków w układzie wydatki bieżące/wydatki majątkowe było niższe niż w 2008 roku (w 2008 roku – 21,11%).

Wykaz zrealizowanych zadań inwestycyjnych:

- W zakresie infrastruktury drogowej, kanalizacyjnej i wodociągowej
 - Remont drogi transportu rolnego w Nowej Wsi – I etap – 189.168 zł
 - Remont drogi transportu rolnego w Długopolu Górnym – 131.100 zł
 - Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dróg wiejskich – 14.518 zł
 - Budowa sieci kanalizacyjnej w Międzyzlesiu – 931.049 zł

- Budowa wodociągu Goworów-Michałowice-Gajnik – 14.500 zł
- Modernizacja sieci wodociągowej w Długopolu Górnym – 50.000 zł
- W zakresie infrastruktury turystycznej, sportowej i kulturalnej
 - Budowa wieży widokowo-przeciwpożarowej na Trójmorskim Wierchu – 132.424 zł
 - Wykonanie placów zabaw w Roztokach i Goworowie – 50.000 zł
 - Remont fontanny w Międzyzlesiu – 7.250
 - Remont i modernizacja basenu kąpielowego w Międzyzlesiu – 17.763 zł
 - Budowa kompleksu boisk w Domaszkowie (Orlik 2012) – 228.465 zł
 - Dostawa i montaż budynku zaplecza boisk w Domaszkowie (Orlik 2012) – 105.469 zł
 - Zakup sceny do występów – 57.961 zł
- W zakresie bezpieczeństwa
 - Zakup samochodu dla Policji – 24.000 zł
 - Zakup lekkiego samochodu ratownictwa drogowego dla OSP Domaszków – 199.990 zł
- Pozostałe
 - Skorzystanie z prawa pierwokupu – 4.790 zł
 - Zakup sprzętu komputerowego – 8.284 zł
 - Zakup kosiarki dla szkoły w Goworowie – 4.840 zł
 - Budowa przyłącza energetycznego w Smreczynie – 11.074 zł

III.III. Wykonanie wydatków w układzie działów.

1. Wykonanie wydatków w poszczególnych działach w stosunku do planu zrealizowane zostały powyżej 95% wysokości zakładanych w działach: urzędy naczelnych organów władzy państwowej – 96,88%, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 98,96%, oświata i wychowanie – 98,64%, ochrona zdrowia – 96,73%, pomoc społeczna – 97,46%. Powyższe wskaźniki wykonania świadczą o prawidłowym planowaniu i dyscyplinie wydatków w tych działach.
2. Realny wzrost wydatków w stosunku do roku poprzedniego dotyczył działów z wyłączeniem¹⁵: gospodarka mieszkaniowa (-13.241 zł), transport i łączność (-17.060 zł), edukacyjna opieka wychowawcza (-17.369 zł), administracja publiczna (-37.779 zł), kultura fizyczna i sport (-758.146 zł), gospodarka komunalna i ochrona środowiska (-900.586 zł). Niższe wykonanie wydatków w stosunku do roku 2008 spowodowane były w działach kultura fizyczna i sport oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska, tym, że w roku 2008 przeprowadzone zostały i zakończone kosztowne inwestycje (budowa obiektów sportowych, budowa kanalizacji sanitarnej w Międzyzlesiu).
3. Największy wzrost wydatków w stosunku do roku poprzedniego odnotowano w działach¹⁶: pomoc społeczna (+7,62%) – realizacja projektu „Wyjść z bezrobocia” w ramach POKL, oświata i wychowanie (+8,19%) – dwukrotna w ciągu roku podwyżka wynagrodzeń nauczycieli, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (+18,71%) – realizacja projektu „Łączą nas góry” w ramach POWT, rolnictwo i łowiectwo (+19,05%) – zadania inwestycyjne w zakresie sieci wodociągowych, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (+29,18%) – zakup samochodu strażackiego dla OSP Domaszków, ochrona zdrowia (+32,96%) – zwiększone wpływy z tytułu udzielanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu a co za tym idzie i finansowanie projektów w ramach zwalczania alkoholizmu i narkomanii, turystyka i wypoczynek (+64,57%) – budowa wieży na Trójmorskim Wierchu i place zabaw w Goworowie i Roztokach, obsługa długu publicznego (+367,46%) – sptacanie zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Powyższe wynikają z przyjętych do realizacji przez gminę w dokumentach planistycznych kierunków i priorytetów rozwoju: poprawa infrastruktury komunalnej, bezpieczeństwo socjalne, kształcenie i wychowanie.

¹⁵ Podano działy dla których zmniejszenie wyniosło więcej niż 2.000 zł w porządku rosnącym.

¹⁶ Podano działy dla których zwiększenie wyniosło więcej niż 5.000 zł w porządku rosnącym.

III.IV. Zamówienia publiczne.

W 2009 roku ogłoszono i przeprowadzono 10 postępowań o zamówienie publiczne o wartości 2.206.585,59 zł (569.133,01 EURO)¹⁷, z tego na roboty budowlane - 7 postępowań o wartości 1.873.907,36 zł, dostawy - 2 postępowania o wartości 250.376,23 zł oraz 1 na usługi o wartości 82.302,00 zł. Wszystkie postępowania przeprowadzone zostały w trybie przetargu nieograniczonego. Podczas postępowań nie wniesiono żadnych środków ochrony prawnej (protestów i odwołań). W postępowaniach swoje oferty złożyło 16 wykonawców, w tym 11 spoza powiatu kłodzkiego. Ewidentny deficyt wykonawców odnotowywany jest już od kilku lat w branży budownictwa drogowego. Do pięciu przeprowadzonych postępowań o zamówienie publiczne przystąpiło tylko po jednym wykonawcy.

III.V. Zadania zlecone organizacjom spoza sektora finansów publicznych.

Gmina realizując zadania własne zleciła ich część do wykonania organizacjom spoza sektora finansów publicznych. Podstawą zlecenia był Program współpracy Gminy Międzyzlesie z organizacjami pozarządowymi na rok 2009¹⁸. Zadania te dotyczyły: sportu, letniego wypoczynku dzieci oraz działań w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego na obszarach wiejskich. Źródłem finansowania w/w zadań były poza dotacjami celowymi określonymi w budżecie (dotacje dla klubów sportowych) środki z Gminnego Funduszu Przeciwdziałania Alkoholizmowi. Organizacje otrzymały dotacje zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W ramach zadań sportu na podstawie otwartego konkursu przekazano dotacje do czterech klubów sportowych i parafii rzym.-kat. w Międzyzlesiu na łączną kwotę 109.396 zł (w 2008 roku - 111.000 zł) na prowadzenie sekcji i utrzymanie obiektów sportowych. W oparciu o otwarty konkurs przekazano również dotacje dla Parafii rzym.-kat. w Międzyzlesiu na organizację letniego wypoczynku dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych w wysokości 21.092 zł (w 2008 roku - 22.000zł), z którego to wypoczynku w ramach kolonii nad morzem skorzystało 51 dzieci.

III.VI. Wydatki na programy realizowane przy wsparciu środków bezzwrotnej pomocy w ramach UE.

Jak już wcześniej wskazano, nie bez znaczenia, a wręcz decydujące znaczenie wobec kryzysu gospodarczego, który mimo wszystko nie dotknął finansów gminy w znaczący sposób miały środki pozyskane w ramach bezzwrotnej pomocy „programów unijnych”. Gmina w 2009 roku realizowała 10 projektów, których część realizacji kontynuowana jest w 2010 roku. Ogółem wydatkowano 1.066.235 zł, z czego 195.414 zł to wydatki z budżetu krajowego (gminy), a 870.821 zł to środki budżetu UE.

Zadania realizowane w ramach projektów:

- W ramach POWT¹⁹ - Budowa wieży na Trójmorskim Wierchu, „Festyn Przygranicza Kraliki-Międzyzlesie”, „Wzajemnie się poznajemy”, „Młodzież ożywia fontanny”, „Wielkie talenty na małej scenie”, „Łączą nas góry”;
- W ramach POKL²⁰ - „Wyjść z bezrobocia”;
- W ramach NMF²¹ - Budowa sieci kanalizacyjnej w Międzyzlesiu;
- W ramach RPO²² - Remont basenu w Międzyzlesiu;

¹⁷ kurs euro 3,8771 zł. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2007 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych

¹⁸ UCHWAŁA NR XXVII/164/08 Rady Miejskiej w Międzyzlesiu z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie: określenia Programu współpracy Gminy Międzyzlesie z organizacjami pozarządowymi na rok 2009

¹⁹ Program Operacyjny Współpracy Transgranicznej Republika Czeska - Rzeczpospolita Polska 2007 - 2013

²⁰ Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) 2007-2013

²¹ Norweski Mechanizm Finansowy

²² Regionalny Program Operacyjny

IV. ZAKŁADY BUDŻETOWE**Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej.**

Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej funkcjonuje w oparciu o Statut oraz inne wewnętrzne dokumenty organizacyjne. W zakresie działań zakładu znajdują się: gospodarka zarząd gminnym zasobem mieszkaniowym i innymi lokalami komunalnymi, dostawa wody, odbiór i unieszkodliwianie nieczystości stałych i płynnych, zarządzanie gminną oczyszczalnią ścieków, utrzymanie czystości i porządku na terenie gminy, konserwacja oświetlenia ulicznego, eksploatacja komunalnego składowiska odpadów, transport towarowy i odśnieżanie. W 2009 roku powołany został nowy kierownik zakładu Krzysztof Kowalski,

Dochody i wydatki:

okres	przychody	wydatki	dotacja dla zakładu	udział dotacji w dochodach
rok 2008	2 665 246 zł	2 674 027 zł	488 000 zł	18,31%
rok 2009	2 856 950 zł	2 835 946 zł	493 000 zł	17,26%

Ogólna struktura bilansu dochodów i wydatków:

- dotacja do gospodarki mieszkaniowej – 285.000 zł²³ (2008 - 283.000 zł w 2007 roku - 285.000 zł, 2006 - 284.200 zł) wyliczona na podstawie uchwały o dotacjach przedmiotowych w zakresie gospodarowania komunalnym zasobem mieszkaniowym; - dotacja dotyczy partycypacji w kosztach bieżącego utrzymania i remontach substancji mieszkaniowej
- dotacja do oczyszczania ścieków – 193.000 zł²⁴ (2008 – 190.000 zł, w 2007 roku – 190.000 zł, 2006 - 200.000 zł) wyliczona na podstawie uchwały o dotacjach przedmiotowych w zakresie usuwania i unieszkodliwiania ścieków – dotacja dotyczy partycypacji w kosztach funkcjonowania oczyszczalni ścieków,
- dotacja do selektywnej zbiórki odpadów – 15.000 zł²⁵,
- dotacja celowa – 50.000 zł z budżetu gminy na dofinansowanie modernizacji sieci wodociągowej w Długopolu Górnym,
- wstrzymanie zmian w strukturze dochodów zakładu na rzecz wpływów ze świadczonych usług – 82,74%; (2006 – 79,54%, 2007 – 82,19%, 2008 – 81,69%)
- różnica pomiędzy dochodami a wydatkami pokryta została z funduszu obrotowego, którego wartość na początku roku wynosiła 168.110 zł,
- należności wobec zakładu z tytułu świadczonych usług wyniosły na koniec roku 405.129 zł (w 2008 – 484.443 zł), z czego ponad 95%, to zaległości z tytułu usług mieszkaniowych i dostawy zimnej wody. Zakład wszczął postępowanie egzekucyjne w stosunku do 71 dłużników (w 2008 – 87), z tego 21 dokonuje spłaty zadłużenia (w 2008 – 9).

Na dzień 31 grudnia zobowiązania zakładu wynosiły 291.698 zł (w 2008 roku - 361.373 zł).

V. RACHUNEK DOCHODÓW WŁASNYCH JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH

Rachunki dochodów własnych założone są we wszystkich jednostkach oświatowych (przedszkola, szkoły podstawowe, zespoły szkolne).

Szkoły Podstawowe wraz ze stołówkami przy szkole.

Stan środków na początek okresu sprawozdawczego – 5.999zł

²³ Uchwała Nr XXVII/165/08 w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla ZGKiM na 2009 r.

²⁴ Uchwała j.w.

²⁵ Uchwała j.w.

Dochody ogółem – 175.040zł w tym: wpływy z usług, darowizny, granty

Wydatki – 165.391 zł na: żywienie uczniów w świetlicach szkolnych, pomoce naukowe, zakup energii, zakup materiałów i wyposażenia

Stan rachunku dochodów własnych na koniec okresu sprawozdawczego – 3.601 zł.

Przedszkola

Stan środków na początek okresu sprawozdawczego – 11.069 zł.

Dochody – 83.217 zł w tym: wpływy z usług, darowizny.

Wydatki – 92.116 zł w tym: materiały, wyposażenie, artykuły żywnościowe.

Stan środków na koniec okresu sprawozdawczego 2.170 zł.

Środki rachunku dochodów własnych są istotnym elementem pobudzającym aktywność i gospodarność dyrektorów placówek oświatowych. Są źródłem finansowania często własnych nowatorskich działań i projektów.

VI. GMINNY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA

Stan środków na 1 stycznia 2009 – 100.513 zł,

Zrealizowane dochody (wpłaty WFOŚiGW) – 62.110 zł,

Wydatki – 29.546 zł – na budowę przykanalików sieci kanalizacyjnej w Międzyzlesiu

Stan na 31 grudnia 2009 – 133.077 zł

VII. PODSUMOWANIE

Przedstawione powyżej dane oraz ich omówienie wskazują, że w 2009 roku polityka budżetu prowadzona była w sposób racjonalny i dostosowana została do zmniejszonych wobec planowanych dochodów będących skutkiem niekorzystnych zmian w gospodarce krajowej.

Gmina w związku z obniżeniem dochodów w tytułu udziału w PIT i CIT, nie przekazaniem w terminie należnych jej refundacji za zrealizowane projekty w ramach programów UE, a głównie z Norweskiego Mechanizmu Finansowego, a przy realnym obniżeniem dochodu z tytułu podatków i gospodarowania mieniem gminy, z wielkim trudem zachowywała płynność finansową realizując w znacznie ograniczonym zakresie przyjęte zadania bieżące i inwestycyjne. Brak możliwości korekty dochodów budżetu gminy z tytułu udziału gminy w podatkach budżetu państwa (PIT i CIT) stał się przyczyną nie najlepszych w pierwszym półroczu wskaźników realizacji dochodów, co przy zasadzie równowagi budżetowej²⁶ pozwoliło na istnienie w budżecie zadań nie mających faktycznego zabezpieczenia finansowego, a co za tym idzie nierealizowalnych z przyczyn obiektywnych.

Bezwzględnie pozytywnym zjawiskiem dla sytuacji budżetu gminy był natomiast wzrost subwencji ogólnej, a przede wszystkim aktywność w pozyskiwaniu środków „z zewnątrz” na realizację licznych zadań, które to pozwoliły złagodzić efekty niekorzystnych zjawisk w gospodarce budżetowej gminy.

²⁶ Wyraża postulat, aby w budżecie nie występował deficyt budżetowy, czyli aby wydatki budżetowe nie przekraczały dochodów budżetowych.

Wykonanie budżetu w 2009 roku pozwoliło na realizację większości przyjętych założeń do budżetu²⁷, a w tym: zabezpieczyć podstawowe potrzeby społeczności samorządowej z uwzględnieniem zmian strukturalnych społeczeństwa oraz gospodarczych (oświata, sport, kultura, opieka społeczna, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, utrzymanie infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców gminy a w tym ochrona środowiska), wspierać zadania w zakresie turystyki, promocji, aktywizacji obszarów wiejskich, ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego, realizować zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury technicznej poprawiające jakość życia społeczności samorządowej oraz umożliwiające inwestycje w tym inwestycje z zewnątrz, aktywnie pozyskiwać środki "pozabudżetowe" na realizację zadań.

²⁷

Zob. KIERUNKI POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ (OBJAŚNIENIA DO BUDŻETU GMINY MIĘDZYLESIE NA 2009 ROK) Rozdział 1 Elementy strategiczne założeń do budżetu, str. 3